

čsl. sdružených však zákonem na ochranu republiky ochráněny nejsou a okolnost, že obraz vyvolává představy někdejší armády rak.-uh., nemůže mu dávatí rázu protistátního.

Nss neuznal námitky tyto důvodnými. Žal. úřad shledává protistátní ráz sporného obrazu v tom, že chce upomínati a upomíná na býv. rak.-uh. armádu, tím na státoprávní a mocenské poměry býv. rak.-uh. monarchie, a tyto motivy jeho že jsou neslučitelné se státoprávními poměry dnešními. Nss neshledal tento závěr vadným. Obraz intenduje — jak stěžující si obec ve svých rekursech sama uvedla — zvěčniti vítězství dílce býv. rak.-uh. armády nad vojskem srbským ve světové válce a tím přechodné vítězství ústředních mocností nad vojskem ententy. Uváží-li se notorické politické postavení národa čsl. za světové války, není za jisté nelogický úsudek, že vše, co upomíná na vítězství ústř. mocností a porážku ententy, má ráz nepřátelský státu čsl., jenž právě porážce ústř. mocností děkuje svoji existenci, a že vše to jest tedy ve smyslu zák. na ochr. rep. památkou rázu protistátního.

Ani druhou námitku, týkající se veřejnosti měst. zasedací síně, neshledal nss důvodnou. Stížnost vytýká, že ve smyslu § 26 zák. na ochr. rep. lze za místo veřejné považovati jen to, které je kdykoliv a komukoliv volně přístupno. Tato definice je však příliš široká. Nss již v nál. Boh. 3635/24 adm. vyslovil, že za místo veřejné ve smyslu cit. ustanovení jest pokládati takové místo, které je přístupno každému z publika, tedy všem individuálně neurčeným osobám, jimž dotyčné místo podle svého určení má sloužiti, aniž by vlastník nebo správce byl oprávněn jednotlivé osoby, když vyhovují všeobecným podmínkám v tom směru stanoveným, z přístupu vyloučiti. Veřejnost místa není tedy vyloučena již tím, že vzhledem k jeho určení libovolná přístupnost jeho časově nebo co do osob — zejména z důvodů policejních — jest v některých směrech omezena. V daném případě je nesporno, že městská zasedací síň slouží ke schůzím měst. zastupitelstva, které po zák. (§ 49 česk. ob. zř.) jsou veřejné, a že také jinak se jí používá pro veřejně přístupné přednášky a pod. Pokud určení její připouští, jest tedy veřejná, všeobecně přístupná obecnstvu, a tato přístupnost dodává jí povahy místa veřejného ve smyslu § 26 zák. na ochranu republiky. — — —

č. 6988.

Vyvlastnění. — Stavební ruch. — Administrativní řízení. I. Po 31. prosinci 1924 nelze vydati vyvlastňovací nálezy podle zák. č. 58/24, třebaž žádost za vyvlastnění byla podána před tímto termínem. — **II.** Odvolací stolice hledí z moci úřední k tomu, že stolice prvá rozhodla podle zákona již neplatného.

(Nález ze dne 20. prosince 1927 č. 26.920).

Prejudiktatura: Boh. 3559/24 adm.

Věc: Ondřej V. a spol. proti župnímu úřadu v Nitře stran vyvlastnění.

Výrok: Stížnost se zamítá jako bezdůvodná.

D ů v o d y: Dne 8. října 1924 podali st-lé u okr. úřadu ve Zlatých Moravcích žádost za vyvlastnění pozemků pro účely stavební. — — —

Po konaném šetření povolil okresní úřad dne 28. srpna 1925 ve smyslu I. hlavy zák. č. 45/22 expropriaci pozemku ve prospěch st-lů.

Z tohoto rozhodnutí podal Vincenc Š. jménem domovinářů v Ž. odvolání, v němž namítal, že domovináři mají vyvlastněný pozemek najatý až do 1. října 1925. — — —

Nař. rozhodnutím bylo rozhodnutí okr. úřadu zrušeno pro nezákonnost z důvodu, že rozhodnutí to bylo vydáno na základě zák. č. 45/22, který dnem 31. prosince 1922 pozbyl platnosti. Od té doby byla platnost zák. č. 35/23 prodloužena zákonem č. 58/24 do 31. prosince 1924. Na základě § 1 tohoto zák. mohly býti pro stavební účely vyvlastněny pozemky do 31. prosince 1924. Poněvadž vyvlastnění stalo se teprve v r. 1925, jest zřejmo, že rozhodnutí bylo vydáno na základě již neplatného zákona.

O stížnosti uvažoval nss takto: — — —

Žal. úřad musil si z moci úřední zodpověděti otázku, podle kterého zákona jest mu daný případ posouditi, ježto stolice odvolací nemůže v otázce platnosti zákona kompromitovati ani na názor úřadu nižší stolice, ani na názor odvolatelův. Není tedy důvodnou námitka stížnosti, že žal. úřad nebyl oprávněn v odpor vzaté rozhodnutí I. stolice zrušiti z důvodu neplatnosti zák. č. 45/1922, když odvolání domovinářů neplatnost zákona toho nevytýkalo.

Stížnost namítá dále, že pro použití zákona o stav. ruchu není směrodatným den, kdy úřední rozhodnutí o vyvlastnění bylo vydáno, nýbrž že rozhodnou jest doba, kdy žádost o vyvlastnění byla podána, ježto prý zákon imperativně nařizuje, že pod zákonnými podmínkami se stavební půda vyvlastnit musí, a žadatelům tedy již s podáním žádosti dal právo na žádanou půdu.

Tento právní názor neshledal nss správným. Vyvlastnění jest omezením soukr. vlastnictví a jest přípustné toliko na základě zák. (§ 109 úst. listiny). Výrok úřadu, kterým se expropriace vyslovuje, již podle svého obsahu a své povahy není aktem deklaratorním, který by prostě konstatoval, že určitý právní stav nastal, nýbrž jest aktem konstitutivním, jímž se nový právní stav, t. j. vyvlastnění určitého pozemku teprve zakládá. Leč ani podle zákonů, jimiž v souvislosti s podporou stav. ruchu právo expropriační pro účely stavební bylo upravováno, nenastávala expropriace již pouhým faktem, že podána jest žádost za expropriaci, nýbrž bylo k tomu zapotřebí nálezu vyvlastňovacího (srovn. § 5 zák. č. 100/1921, § 5 zák. č. 45/22 a § 5 zák. č. 35/1923). Teprve nálezem expropriačním dospívá kogniční činnost úřadu ke svému zakončení a vyvrcholuje v meritorní výrok o expropriaci, a byl tedy pro posouzení zákonitosti výroku expropriačního dle cit. zákonů směrodatným právní stav, jaký tu byl v době, kdy nález expropriační byl vydán, třeba ještě právní moci nenabyl. (Srovn. i nál. Boh. 3559/24 adm.) Není tedy důvodnou námitka stížnosti, že rozhodným jest právní stav, jaký tu byl v době, kdy žádost za expropriaci byla podána.